

Naše slike. Lúkenjski grad pri Prečini na Dolenjskem (str. 273.) smo popisali na str. 251. Lepo se vidi na naši sliki njegova romantična lega. Pravo gnezdo za ponosne in nasilne viteze! — Mrtvaški oder kardinala Missia (str. 312) je stal čez veliki teden in velikonočne praznike v nadškofijski kapelici v Gorici. Truplo so balzimirali. Trumoma je prihajalo ljudstvo kropit blagega pokojnika. Dne 2. apr., na velikonočno sredo, so ga pokopali na Sveti gori, kakor je sam želel v oporoki. Naša slika (str. 213.) nam kaže del velikega pogreba. Med cerkvenimi dostojanstveniki so škofje: dr. Flapp iz Poreča (oficiator), dr. Mahnič s Krka, dr. Jeglič iz Ljubljane, dr. Kahn iz Celovca, in mnogo drugih. Na Sveti gori so položili truplo začasno v rakev grofov Coroninijev. K življenjepisnemu pokojnikovemu dostavljamo še, da je v mlajših letih mnogo dopisoval v liste in pod imenom Martini izdal knjigo „Zur Congruafrage“. Bil je posebno veščak v cerkvenem pravu.

Iz Prešernovih šolskih let.

Šolska leta — mlada leta! Kdo bi po njih sodil človeka? Saj se mnogokrat nadarjenost pokaže šele pozneje. Zlasti pri možeh, ki so ustvarjajočega duha, se iz prve, čisto receptivne dōbe ne dá sklepati še na prihodnost. A gotovo je tudi to, da oni, ki v mladih letih zanemari svoje talente, pozneje nima niti javnega stališča, v katerem bi se mogel razvijati, niti one moralne in umstvene podlage, na kateri bi mogel snovati kaj višjega in popolnejšega.

Vsekako pa je zanimivo pregledovati šolska izpričevala mož, ki so pozneje v zreli dōbi krepko vplivali na narodni razvoj.

Dobili smo v roke izpričevala pesnika dr. Franceta Prešerna in dveh njegovih sorodnikov. Ta izpričevala so lastnina gpdč. Ložarjevih v Vipavi. Izročil nam jih je dijak g. Zv. Česen. Življenjepisne podatke iz župnijskih knjig nam je pa blagohotno poslal g. Tomaž Potočnik, župnik na Breznici. Zanimiva so izpričevala še zlasti zaradi tega, ker se iz njih vidi, kdaj je Prešern obiskoval ljubljanske srednje šole, kako je napredoval in katere učitelje je imel.

Zbirka obsega skupno 22 izpričeval treh Prešernov. Vsi trije: Frančišek, Jožef in Jurij,

so bili bratje. Rojstna hiša jim je bila na Vrbi h. št. 1. Župnija je bila takrat v Ró d i n a h. Zato jih imenujejo latinska izpričevala „Rodainensis“, „Rodnjanus“, „Rodejensis“, „Rodinzhanus“, „Rodnjensis“, kakor je ravno dotični profesor latinil staro slovensko koreniko. Sicer pa je enkrat kot rojstni kraj Jurijev zapisana Z a b r e z n i c a, enkrat pa Breznica, kar si lahko razlagamo iz krajevnih razmer. Saj so te vasi blizu skupaj, in župnija je zdaj res na Breznici.

Stariša sta bila tem otrokom Simon Prešeren (v krstni knjigi zapisan „Preshern“), zemljak, in Mina Svetina. Frančišek je bil rojen 3. decembra 1800, Jožef 25. marca 1803, in Jurij 29. marca 1805. Vse tri je krstil J a k o b M a c h t i g, menda tedanji kaplan, ker župnik je bil v tem času Fr. S. Christian.

Začnimo z drugim sinom, Jožefom! Poslali so ga v Ljubljano študirat. Izpričevalo javne izkušnje iz prvega razreda, ki sta ga podpisala ravnatelj Franc Hladnik in profesor Ksav. Heinrich dne 13. marca 1818, mu našteva štiri „primas eminenter“ in eno „primo“. G. Potočnik nam sporoča, da mu je o njem nečak teh Prešernov pravil, da je Jožef umrl v 2. gimnazijskem razredu. Od njega ni nobenega izpričevala več.

Najmlajši, Jurij Prešeren, je pa živel in dokončal študije. Vstopil je v ljubljansko gimnazijo v jeseni l. 1817. Gibal se je med „primami“ in „eminencami“, kar mu izkazuje šest izpričeval. Prišel je iz gimnazije na licej, in v izpričevalu z dne 29. novembra 1828 mu izpričujeta ravnatelj Mat. Petermann in profesor Elija Rebič, da je „jako pridno“ poslušal v drugem tečaju „predavanja o splošni svetovni zgodovini nove dōbe“ ter si s tem zaslužil „prvi red“. Ustno izročilo pripoveduje o njem to zanimivost, da mu je manjkalo levega uhlja — le spodaj ga je nekaj imel. Ta „defectus pulchritudinis“ pa mu ni zaprl pota v življenje. Sprejeli so ga v bogoslovno semenišče v Celovcu. Služboval je kot duhovnik na raznih krajih, in neki njegov nečak se spominja, da je bil pri njem na počitnicah v Št. Rupertu. Zaradi duševne bolezni — začelo se mu je nekaj mešati — je moral zgodaj v pokoj. Kot penzionist je živel v Ovčji vasi in menda tam tudi umrl.

O našem pesniku Francetu je pa v tej zbirki 15 izpričeval. Sicer imamo iz gimnazijskih let tu samo eno izpričevalo, namreč o prvem tečaju četrtega razreda, v katerem si je pod ravnateljem Fr. Hladnikom